

ВЕКТОРИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

І.Й. Круп'як

Тернопільський національний економічний університет

e-mail: Ridnuj@ukr.net

В сучасних умовах зростання диференціації інвестиційного забезпечення економічної сфери призводить до поглиблення територіального дисбалансу її розвитку. Причинами низького рівня інвестиційного забезпечення розвитку економіки окремих регіонів є загострення інвестиційної конкуренції між цими територіальними утвореннями, недостатня привабливість їх інвестиційного клімату та вичерпання потенціалу екстенсивного розвитку на фоні неефективних механізмів державного стимулювання залучення інвестицій. Відтак, виникає необхідність пошуку нових, відповідних сучасним реаліям шляхів удосконалення інвестиційного забезпечення розвитку економіки регіонів.

Інвестиції, як важливе джерело фінансових ресурсів у межах регіонів, не можуть бути отримані в достатньому обсязі без створення розгалуженої системи гарантійно-страхових фондів. Так, у Тернопільській області для створення гарантійних фондів потрібна активна участь з боку держави. Вважаємо, що механізмом такої підтримки є прямі бюджетні інвестиції, надання урядових гарантій при залученні іноземних інвестицій, державні дотації сільськогосподарським товаровиробникам на придбання техніки шляхом компенсації їм частини вартості, компенсація державою відсотків за довгострокові кредити на придбання такої техніки, створення за участю державного бюджету лізингових фондів та надання інвестиційних податкових кредитів. У процесі реалізації програм залучення інвестицій в окремі регіони доцільно запровадити практику державного протекціонізму, звільняти учасників програми від оподаткування в розмірі відрахувань до місцевих бюджетів.

Важливим напрямом вдосконалення інвестиційного забезпечення розвитку економіки регіонів є також податкове стимулювання з використанням інвестиційного кредиту. При цьому проблемою отримання пільгових кредитів в окремих регіонах є високий ризик комерційних банків без достатніх гарантій їх повернення. Вважаємо, що впровадження практики інвестиційного кредитування в таких регіонах можливе лише за умови субсидування процентних ставок за інвестиційними кредитами при реалізації пріоритетних інвестиційних проектів з невеликим строком окупності. Однак, при реалізації інвестиційних проектів, що потребують значних капітальних вкладень, субсидування стає неефективним через відсутність в банках окремих регіонів вигідних довгострокових пасивів. У такій ситуації, доцільно було б застосувати змішані методи державного стимулювання інвестиційної діяльності шляхом надання інфраструктурних концесій приватним інвесторам, що доповнене субсидуванням процентних ставок за залученими кредитами і частковими державними гарантіями.

На думку Л.Б. Круп'як, стимулюючим фактором залучення іноземних інвестицій в економіку Тернопільської області може бути створення мережі інвестиційних фондів. Створення венчурних інвестиційних фондів за участю різних джерел, включаючи бюджетні кошти, має здійснюватись під конкретні проекти інвестиційного характеру, що передбачають концентрацію фінансових ресурсів на будівництво, реконструкцію, переобладнання потужностей у тих чи інших галузях виробництва або сфери послуг. На рівні регіонів такі фонди функціонують у багатьох країнах. В Україні реалізація проектів через венчурні інвестиційні фонди має цілий ряд переваг, зокрема, у можливості оперативної емісії цінних паперів, відносно спрощеної реєстрації, фактичного звільнення від сплати податків під час виконання робіт. У контексті даного процесу великого значення набуває надходження венчурного капіталу, який тісно пов'язаний із фінансуванням інновацій та науково-технічним прогресом. Ефективність інвестування через венчурні фонди досягається також завдяки наявності податкових пільг і стимулів. Це дає можливість реінвестувати кошти в межах діяльності фонду без проміжного оподаткування, за рахунок чого досягається максимальний результат інвестиції. Наявні можливості роблять венчурні фонди надзвичайно перспективними фінансовими інструментами як для великих холдингових компаній, так і для компаній та підприємців, що належать до сегменту малого та середнього бізнесу. Венчурний фонд може бути ефективним інструментом реалізації як окремого проекту, так і фінансовим центром для здійснення інвестиційної діяльності компанії або групи компаній [1].

Для активізації інвестиційної діяльності окремих регіонів ефективними методами стимулювання можуть бути також лізинг, франчайзинг, страхування майнових і фінансових активів. Лізинг допомагає забезпечити оперативність і гнучкість у вирішенні виробничих завдань шляхом тимчасового використання устаткування, а не придбання його в повну власність. Фінансування у такий спосіб доцільно здійснювати у галузях з високим ступенем ризику ведення бізнесу, зокрема на нових ринках. При лізинговій операції несистематичний ризик для інвестора менший через те, що перехід права власності на об'єкт лізингу відбувається лише після повної сплати його вартості, а також при лізинговій операції краще контролювати цільове використання позичкових ресурсів, що дає можливість інвестору при розрахункові лізингового платежу застосовувати меншу відсоткову ставку на вкладений капітал.

Капітал (фінансові ресурси, нематеріальні активи), який можна залучити за допомогою франчайзингу, може набагато перевищити розмір капіталу, який залучають традиційним способом. Франшизодавець продає чи передає ліцензії – франшизи, що дають право на реалізацію продукції чи заняття бізнесом на певній депресивній території з використанням товарного знаку за умови дотримання франшизоодержувачем вимог до якості й технології. Франшизу надає передова фірма з високим іміджем, яка намагається поєднувати свої високі технології та ноу-хау з капіталом франшизоодержувача, забезпечуючи цим трансфер передових технологій [2].

Таким чином, вдосконалення інвестиційного забезпечення розвитку економіки регіону, що базується на використанні системи пільг в оподаткуванні, визначенні пріоритетних напрямів інвестування та можливостей залучення кредитних ресурсів спрямоване на створення сприятливого інвестиційного клімату, підвищення інвестиційної активності суб'єктів інвестиційного процесу.

Список використаних джерел:

1. Круп'як Л.Б. Інвестиційне забезпечення розвитку економіки регіону / Л.Б. Круп'як, І.Й. Круп'як // Ефективна економіка. – 2015. – № 12 [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua
2. Зянько В.В. Інвестиційна складова розвитку інноваційного підприємництва / В.В. Зянько // Проблеми системного підходу в економіці. Електронне наук. фах. вид. Зб. наук. пр. – № 4(208) – 2008. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zyanko.vk.vntu.edu.ua/file/statti/165ed227e71effbacc9bb085d2039647.pdf>
3. Савіна Н.Б. Інвестиційне забезпечення розвитку економічних систем [Електронний ресурс] / Н.Б. Савіна // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 2 (12). – С. 101-110 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n2.html>